

Brüsszel, 2019. március 25.
(OR. en)

7672/1/19
REV 1

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a Tanács
Biz. dok. sz.:	15011/18
Tárgy:	Tiszta bolygót mindenkinek: Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról – mezőgazdasági vonatkozások – <i>Véleménycsere</i>

1. A Bizottság 2018. november 28-án elfogadta a „Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról” című közleményét.
2. A közleményt a Bizottság a Tanács 2018. december 19-i (Energia) és 2018. december 20-i (Környezetvédelem) ülésén terjesztette elő. A Tanács 2019. február 18-án (Versenyképesség), 2019. március 4-én (Energia) és 2019. március 5-én (Környezetvédelem) irányadó vitát tartott a közleményről. Az Európai Tanács a 2019. március 21–22-i ülésén megbeszéléseket folytatott az éghajlatváltozásról¹.

¹ 1/19.

3. A környezetvédelmi munkacsoport 2019 januárja óta vizsgálja a közleményt és az azt kísérő részletes elemzést. A horizontális mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozó munkacsoport (KAP-reform) felkérést kapott arra, hogy vegyen részt a környezetvédelmi munkacsoport 2019. február 5-i ülésén, ahol a Bizottság ismertette a közlemény és az azt kísérő részletes elemzés mezőgazdasággal kapcsolatos vonatkozásait.
 4. Az elnökség valamennyi releváns tanácsi formációban meg kívánja vitatni, hogy azok megfelelő szakpolitikai területe hogyan járul hozzá az átfogó jövőképhez.
 5. A 2019. április 15-én a Mezőgazdasági és Halászati Tanács keretében tartandó miniszteri szintű véleménycsere strukturálása érdekében az elnökség háttéranyagot állított össze és kérdést fogalmazott meg, amelyek e feljegyzés mellékletében találhatók.
-

**Tiszta bolygót mindenkinek: hosszú távú stratégiai jövőkép egy klímasemleges gazdaságról –
mezőgazdasági vonatkozások**

Elnökségi dokumentum és kérdés a minisztereknek

1. A mezőgazdaság jelentős szerepet tölthet be abban, hogy az EU átálljon az üvegházhatásúgáz-kibocsátás szempontjából semleges gazdaságra. A közlemény elismeri, hogy a mezőgazdaság lényeges szerepet játszik, mivel jelenleg az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának megközelítőleg 10 %-áért felel. A mezőgazdaság ugyanakkor az erdészettel együtt szénelnyelő is egyben. Az Európai Tanács 2014 októberében kijelentette, hogy el kell ismerni egyrészt azt, hogy az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése tekintetében kisebb potenciállal rendelkező mezőgazdasági és földhasználati ágazatban többféle célkitűzés is van, másrészt pedig azt, hogy az EU élelmezésbiztonsággal és éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzései között koherenciát kell biztosítani. Már a jelenleg hatályos közös agrárpolitika (KAP) is hozzájárul az éghajlattal kapcsolatos célkitűzések megvalósításához, a jövőbeli KAP-ra vonatkozó javaslatok azonban még ennél is nagyratörőbb célokat határoznak meg. A klímasemleges gazdaságra való átállás olyan átalakulásokat tesz szükségessé a mezőgazdasági ágazatban, amelyek lehetővé teszik az EU számára az élelmezésbiztonság garantálását, hozzájárulva egyúttal az éghajlattal kapcsolatos célkitűzések eléréséhez is.
2. Az EU mindig is élen járt az éghajlatváltozás okainak kezelésében és azon munkálkodik, hogy a Párizsi Megállapodás keretében megvalósítandó, világszinten összehangolt választ dolgozzon ki. E cél elérése érdekében az Európai Tanács 2017 júniusában újból nyomatékosan megerősítette, hogy az EU és tagállamai elkötelezettek a Párizsi Megállapodás célkitűzései mellett, és 2018. március 22-én felkérte az Európai Bizottságot, hogy 2019 első negyedévéig terjesszen elő javaslatot egy, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló, a Párizsi megállapodással összhangban lévő hosszú távú uniós stratégiára, figyelembe véve a nemzeti terveket.

3. A Bizottság 2018. november 28-án elfogadta a „Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról” című közleményét². A közlemény jövőképet vázol fel az Unió lehetséges hosszú távú hozzájárulásáról a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek megvalósításához. A Bizottság célja, hogy az európai döntéshozók és polgárok részvételével széles körű vita vegye kezdetét arról, hogy Európa miként készüljön fel egy 2050-es céldátum távlatában.

Ennek alapján az EU 2020-ra készen kell, hogy álljon arra, hogy elfogadja és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) elé terjessze hosszú távú stratégiáját, amint azt a Párizsi Megállapodás előírja.

4. A közlemény rávilágít arra, hogy a változásoknak a gazdaság valamennyi ágazatában, így a mezőgazdaságban is végbe kell menniük ahhoz, hogy megvalósuljon a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátású gazdaságra való átállás. A dokumentum szerint biztosítani kell, hogy az átállás a polgárok és a régiók tekintetében egyaránt társadalmilag igazságos legyen, növelje a versenyképességet és biztosítsa a fenntartható növekedést és a foglalkoztatást.
5. A közleményben a Bizottság nyolc olyan forгатókönyvet határoz meg az EU számára, amelyeket követve az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2050-re legalább 80%-os lehet (1990-hez képest), vagy addigra akár a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás is megvalósulhat. A közlemény hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági és az erdészeti ágazat egyedülálló abban a tekintetben, hogy a légkörből CO₂-t kivonni is képesek. Ezen kivonások jelenlegi értéke éves szinten jelentős: az EU-ra vetítve mintegy 300 millió tonna nettó szén-dioxid-elnyelést jelent, ugyanakkor nem elegendő ahhoz, hogy a földterületeink szerepét erősítő kiegészítő intézkedések nélkül ellensúlyozza a fennmaradó kibocsátást. Ezért további intézkedéseket kell megvizsgálni azt illetően, hogy miként biztosítható a biomassa fenntartható módon a természetes szénelnyelők erősítése mellett vagy a szén-dioxid-leválasztással és -tárolással kombinálva, mivel mindkettő nagyobb fokú negatív kibocsátást eredményezhet. A közlemény szerint a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás eléréséhez maximalizálni kell a technológiai és a körforgásos gazdaságra vonatkozó lehetőségekben, valamint a szénelnyelő természetes területek nagyarányú kihasználásában – köztük a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban – rejlő potenciált.

² 15011/18.

6. A nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátású gazdaság megvalósításának biztosítására a közlemény hét fő építőelemet azonosít, melyek egyike a többinél egyértelműbben kapcsolódik a mezőgazdasághoz: „a biogazdaság előnyeinek teljes körű kihasználása és az alapvető szénelnyelők biztosítása”. Ezen építőelemet illetően a közlemény rámutat, hogy az uniós mezőgazdaságnak és erdőgazdálkodásnak elegendő élelmiszert, takarmányt és rostanyagot kell tudnia biztosítani az egyre növekvő népességnek. Hatékony és fenntartható termelési módszerekkel csökkenthető a szén-dioxidtól eltérő üvegházhatású gázoknak a mezőgazdasági termeléssel együtt járó kibocsátása. A digitalizáció és az intelligens technológiák képezik a precíziós mezőgazdaság alapját. Az innováció szerepe egyre fontosabb, mivel elősegíti a termelékenység növelését. A mezőgazdasági földterületekben található szénkészlet növelhető például direktvetéssel és takarónövények használatával. Természetes elnyelőként az erdők, a talaj, valamint a mezőgazdasági földterületek fenntartása és további növelése alapvető jelentőséggel bír.

Egy másik, „A versenyképes uniós ipar és a körforgásos gazdaság mint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének kulcsfontosságú tényezője” elnevezésű építőelem a nyersanyagok és a biomassza erőforrás-hatékony felhasználásával foglalkozik.

7. A Bizottság hosszú távú jövőképe támogató keret kialakítását javasolja a hosszú távú átalakulás támogatására. E keret néhány elemét a kutatás, az innováció és a beruházások képezik. A gazdasági és társadalmi hatásokat illetően a közlemény kiemeli, hogy a vidéki területeken a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban jelentkező növekvő és változó kereslet kielégítéséhez elegendő képzett munkaerőt kell megtartani, annak ellenére, hogy a vidéki népesség csökken.
8. A bizottsági jövőkép meghatároz néhány elsődleges prioritást, amelynek iránymutatásul kell szolgálnia a klímasemleges Európa felé történő átmenet során. Ezek egyike a következő: a fenntartható biogazdaság előmozdítása, a mezőgazdaság, az állattenyésztés, az akvakultúra és az erdőgazdaság diverzifikációja, a termelékenység további növelése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szem előtt tartása mellett, az ökoszisztémák megőrzése és helyreállítása, továbbá a természeti földterületek, valamint a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használatának és kezelésének biztosítása.

9. Közleményében a Bizottság felszólítja az összes európai és nemzeti politikai szereplőt, a magánszektorbeli érdekelt feleket, valamint az európai polgárokat, hogy aktívan vegyenek részt az eszmecserében és az intézkedések azonosításában, így hozzájárulva egy versenyképes és karbonszegény gazdaságnak a kihívásokra és lehetőségekre is figyelemmel történő megvalósításához.
10. A közleményben ismertetett sokoldalú és több tudományágat átfogó jövőkép összehangolt fellépést igényel a területek széles skáláján, melyek közül a legnagyobb jelentőséggel a mezőgazdaság, az energia és a közlekedés bír.
11. Közleményében a Bizottság felkéri a Tanács valamennyi érintett formációját, hogy folytassanak széles körű irányadó vitákat arról, hogy saját szakpolitikai területeik miként járulhatnak hozzá a versenyképes és klímaselemleges gazdaságra való uniós átállást célzó hosszú távú és általános jövőképhez. A fentiek figyelembevételével felkérjük a mezőgazdasági minisztereket a közlemény mezőgazdasággal kapcsolatos legfontosabb elemeinek megvitatására.
12. A Tanácsban (Mezőgazdaság és Halászat) folytatandó eszmecsere célja, hogy iránymutatásként szolgáljon a kulcsfontosságú stratégiai irányvonalak kidolgozásához, valamint – a 2030-ig tartó időszakra elfogadott célokra építve – tárja fel a tagállamok jövőképét a 2050-es dátum távlatában.

Kérdés

A miniszterek megítélése szerint a „Tiszta bolygót mindenkinek” című bizottsági közlemény helyes irányt jelöl-e ki az EU számára ahhoz, hogy a mezőgazdasági ágazat tekintetében hosszú távon hozzá tudjon járulni a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez? E tekintetben a miniszterek hol látják a legsürgetőbb igényt a nemzeti és uniós szintű agrárpolitikai intézkedésekre?